

Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa
ul. Pomologiczna 18, 96-100 Skierniewice
tel.:+48-46-833 20 21, fax:+48-46-833 32 28
Dyrektor: Prof. dr hab. Danuta Goszczyńska
e-mail: Danuta.Goszczyńska@insad.pl

OFERTA WDROŻENIOWA

„Metody poddawania matek sztucznie unasienionych bez sprawdzonego czerwienia

Słowa kluczowe: poddawanie matek, sztuczne unasienianie

Opis wdrożenia: Jedną z dróg intensyfikacji produkcji pasiecznej jest regularna wymiana matek pszczelich w rodzinach, bowiem poprzez wprowadzenie do pasiek wysokowartościowych matek można poprawić wartość użytkową pszczół. W Polsce sugeruje się wymianę co najmniej raz na 2-3 lata. Coraz częściej dużym zainteresowaniem wśród pszczelarzy cieszą się matki unasienione sztucznie, nasieniem trutni od wybranych populacji. Poddanie takich matek do rodzin pszczelich jest trudne i wymaga od pszczelarza systematyczności, dokładności i cierpliwości jak również znajomości zasad poddawania nowych matek do istniejących już rodzin. Pszczoły najchętniej przyjmują matki młode, najlepiej tuż po wygryzieniu się z mateczników kiedy nie otrzymały jeszcze pokarmu lub stare czerwiące. Matki sztucznie unasienione trafiają do pszczelarza kiedy mają przeciętnie już około 10-15 dni i bywa, że są traktowane przez pszczoły tak jak starsze matki nieunasienione. Poza tym ich masa w momencie poddawania osiąga minimalne wartości. Wskutek tego istotnie wzrasta procent matek nie przyjętych do rodzin (60,2% spośród wszystkich strat matek). Niestety jak do tej pory nie udało się znaleźć w 100% skutecznej metody poddawania matek do rodzin. Są jednak zasady, o których trzeba pamiętać, bez względu na to czy

poddajemy matkę do odkładu czy pełnowartościowej rodziny:

- 1. Rodzina pszczoła nie przyjmie matki w obecności matki starej lub jakiegokolwiek innej**
- 2. Rodzina może nie przyjąć matki gdy ma możliwość odbudowy mateczników ratunkowych.**

Matki sztucznie unasienione należy poddawać do osieroconych rodzin pszczelich lub nowo utworzonych odkładów z czerwiem lub bez czerwiu, w dwukomorowych klateczkach transportowych wraz z pszczołami. Po 3-4 dniach należy otworzyć otwór boczny w mniejszej części komory z ciastem miodowo-cukrowym. Po 9 dniach od utworzenia odkładu należy zniszczyć wszystkie mateczniki i odkryć „zatyczkę” w szczycie klateczki z matką i z pszczołami. Przez około 1 tydzień nie należy zaglądać do rodziny, ponieważ może to spłoszyć matkę i doprowadzić do jej użądlenia przez pszczoły, a to grozi kalectwem lub śmiercią matki. Po tym okresie sprawdzić czy matka została zaakceptowana przez pszczoły i czy rozpoczęła składanie jaj. Jeśli po tym okresie w rodzinie nie ma jaj ani czerwiu otwartego, należy dodać plaster z czerwiem w różnych stadiach rozwojowych w celu uaktywnienia karmicielek. Karmienie matki mleczkiem pszczelim wpłynie na rozwój jajników i szybsze składanie jaj.

		
Matka poddana w klateczce transportowej wraz z pszczołami	Otwór boczny w komórce z ciastem miodowo-cukrowym	Matka ze świtą

Innowacyjność wdrożeniowa – efekty gospodarcze i społeczne

Innowacyjność metody polega na uwzględnieniu wszystkich czynników decydujących o skutecznym poddaniu matek pszczelich sztucznie unasienianych bez sprawdzonego czerwienia i uwzględnieniu różnych metod poddawania tych matek. Zastosowanie metod jest przydatne przy masowym wprowadzaniu nowych matek pszczelich do rodzin i umożliwia uniknięcie strat podczas poddawania spowodowanych upadkiem matek po poddaniu, zabiciem ich przez pszczoły itp. W konsekwencji umiejętna wymiana matek obniża koszty prowadzenia pasieki.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Pasieki hodowlane i inne jednostki zajmujące się sztucznym unasienianiem matek pszczelich, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, pszczelarze

Twórcy oferty wdrożeniowej:
Zakład Hodowli Pszczół

Autor: : dr Małgorzata Bieńkowska
tel. (081) 886 42 08
e-mail: malgorzata.bienkowska@man.pulawy.p

Współautorzy:
Dr Beata Panasiuk
e-mail:beata.pamasiuk@man.pulawy.pl
Dr Dariusz Gerula
e-mail:dariusz.gerula@man.pulawy.pl
Mgr Paweł Węgrzynowicz
e-mail:pawel.wegrzynowicz@man.pulawy.pl